

foto Mária Švecová

Na bátovskej Základnej škole otvorili remeselnú dielničku, v ktorej sa deti môžu naučiť technikám spracovania ovčej vlny. Na snímke Zuzana Žitňanská Halamová z Pečeníc v podpolianskom kroji spolu s dievčatami z remeselného krúžku pri ručnom pletení z upravenej vlny.

Remeselná dielnička približuje deťom starodávne techniky hravou formou

Starej učebni dominujú majestátne krosná, vedľa nich sa túli hŕstka kolovrátkov, v kúte starý šijací stroj. Kde sa pozrieš, všade starodávne náčinie. Hlúčik detí starostlivo vyčesáva vlnu na česačke. V čase, keď sa zo školských osnov dávno vytratil technické či ručné práce, predral sa na svet ojedinelý počin - Remeselná dielnička pre najmenších na Základnej škole v Bátovciach, ktorú 21. januára oficiálne otvorili. Stojí za ňou trojica šikovných ľudí – Monika Števčaťová z OZ Pečeničan, pedagogička Zuzana Címerová a zručný krajčírsky majster a remeselník Peter Chvojka. O projekte, ktorý spája tri generácie, nám prezradili viac v nasledujúcich riadkoch.

Všetko sa začalo ovčou farmou, ktorú si Monika Števčaťová s manželom v bátovskom chotári založili. Alebo skôr vlnou, ktorá je u nás, žiaľ, ešte stále považovaná za odpadový materiál. Až donedávna totiž nebolo na Slovensku fabriky, kde by vám ju spracovali.

Monike Števčaťovej a jej kamarátke Zuzke Címerovej, s ktorou spoločne vedú Detský folklórny súbor Pečeničan, to však nedalo. Zašli si na kurz spracovania vlny a naučili sa prijsť na kolovra-

te. Vznikla myšlienka založiť krúžok spracovania ovčej vlny na bátovskej škole a snažia viesť deti k remeslu. Krúžok nazvali Remeselníček. „Oprášili sme kolovraty po starých mamách a napísali projekt, z financií ktorého sme zakúpili nové kolovraty, česačky a česacie dosky. Zuzana sa postarala o to, aby nám vedenie ZŠ Bátovce vyhradilo túto veľkú miestnosť. Vypratili sme ju a zariadili na účely remeselného krúžku,“ začína svoje rozprávanie Monika.

Strihanie aj pranie

Prvé tu boli krosná. A nie hocijaké. „Nakontaktovali sa na nás potomkovia pani Lýdie Vydarenej Jergušovej z Bratislavy, ktorá na nich tkala tapisérie. Chcela, aby sa dostali do rúk niekomu, kto bude na nich ďalej tvoriť. Na šírku majú 2,2m. Je len zopár takýchto tkáčskych stavov na Slovensku, väčšinou sú omnoho menšie a užšie,“ pokračuje Monika. Dostať ich do Bátoviec znamenalo skoordinať všetkých známych, ktorí vlastnia dodávky. Krosná ležali rozobraté v pivnici paneláku, len ich bočné strany zostali v celosti. Bolo ich treba poskladať a chýbajúce dielce na mieru vyrobiť, navyše, prestaviť ich tak, aby sa na nich dali tkať prehozy na posteľ či koberce. „Sú to tapisériové krosná, na nich sa ručne zatkávalo a my sme ich potrebovali upra-

viť na tkanie metráže. Je to technologický rozdiel, ale prerábame ich postupne, aby sa na nich dalo tkať, ako na klasických krosnách,“ vysvetľuje Peter Chvojka, ktorý už na rôznych typoch krosien neraz tkal, aj ich skladal. No, pri tých-

to krosnách si určite nedsadnete, ich šírka vám to neumožňuje, musíte sa neustále pohybovať.

Krosná sú dnes symbolom recyklácie, aj upcyklácie. „Už v projekte sme spomínali, že využijeme zvyšky masovej módnjej produkcie,

aby sa staré látky nevyhadzovali do kontajnerov. Nastrihané pásy látok zatkáme do kobercov. Chceme, aby si aj deti uvedomili, že oblečenie, ktoré už nenosia, deravé alebo vyťahané, sa ešte dá zúžitkovať,“ spomína Monika. (Pokračovanie na strane č. 4)

DRŽENICE

Slovenská brána na návšteve Drženíc

(viac na str. 3)

LEVICE

Aj bezdomovec má svoje Miesto v dome

(viac na str. 5)

HRONSKÝ BEŇADIK

Po rokoch obnovili Bratstvo Kristovej Krvi

(viac na str. 10)

NOVÁ BAŇA

TŠK TIFFANY slávi 20. narodeniny

(viac na str. 11)

TLMAČE

Futsalisti zbierajú body do tabuľky

(viac na str. 15)

RYBNÍK

Rozhovor s atlétkou Emmou Ďurovskou

(viac na str. 16)

NESÚŤAŽNÁ OTÁZKA ČÍSLA

Otázka: Viete, čo je funkcionalizmus?
Dočítate sa v Slovenskej bráne.

foto Monika Nemčeková

Referendum 2023 o zmene ústavy, viac informácií nájdete na strane č.2